

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНЕ АГЕНТСТВО РИБНОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ

БЮДЖЕТНА УСТАНОВА «МЕТОДИЧНО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ
ЦЕНТР З АКВАКУЛЬТУРИ»

ВДОВЕНКО НАТАЛІЯ МИХАЙЛІВНА

РИБНЕ ГОСПОДАРСТВО УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ

Монографія

Київ 2016

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

ДЕРЖАВНЕ АГЕНТСТВО РИБНОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ

**БЮДЖЕТНА УСТАНОВА «МЕТОДИЧНО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ
ЦЕНТР З АКВАКУЛЬТУРИ»**

Вдовенко Наталія Михайлівна

**РИБНЕ ГОСПОДАРСТВО УКРАЇНИ
В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ**

Монографія

Київ

2016

УДК 639.2/.3: 339.9

ББК 65.5

В 25

*Рекомендовано до друку Вченою радою Національного університету
біоресурсів і природокористування України
(протокол № 11 від 20.04.2016 р.)*

Рецензенти:

Саблук П.Т., д-р екон. наук, проф. академік НААН України, Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»

Григорук П.М., д-р екон. наук, проф. завідувач кафедри автоматизованих систем і моделювання в економіці, Хмельницький національний університет

Капштик О.І., д-р екон. наук, проф. проректор, Білоруський торгівельно-економічний університет споживчої кооперації

Вдовенко Н.М.

25 Рибне господарство України в умовах глобалізації економіки: Монографія / Н.М. Вдовенко. – К. : ЦП Компринт, 2016. – 476 с.

ISBN 978-966-929-361-9

У монографії викладені результати дослідження економічних проблем розвитку рибного господарства. У роботі висвітлено світові та національні тенденції рибогосподарського виробництва в умовах глобального дефіциту продовольства з урахуванням інформаційних матеріалів ФАО. Показано, що аквакультура – це сучасний інтегрований багатофункціональний сектор сільськогосподарського виробництва, який ефективно використовує водні, земельні, рибні, трудові та інші ресурси. Значну увагу приділено питанням функціонування галузі з організаційної, економічної та фінансової точок зору. Вперше висвітлено сучасні методи управління рибним господарством в державах з різним рівнем економічного розвитку. Придільено увагу інформаційно-аналітичному забезпеченню системи прогнозних і програмних документів розвитку галузі в контексті глобальних трансформацій. Розроблено наукові рекомендації та алгоритм створення науково-технологічного рибогосподарського парку з використанням інноваційних технологій та найкращого світового досвіду. Систематизовано пропозиції щодо функціонування механізму державно-приватного партнерства у рибному господарстві.

Розраховано на науковців, викладачів, аспірантів, магістрів та студентів, керівників рибницьких господарств, фахівців, зайнятих у аграрному секторі економіки.

ISBN 978-966-929-361-9

УДК 639.2/.3: 339.9

Передрукування заборонено
© Н.М. Вдовенко, 2016
© НУБіП України, 2016
© Держрибагентство України, 2016

Н.М. Вдовенко Рибне господарство України в умовах глобалізації економіки

**THE NATIONAL UNIVERSITY OF LIFE AND
ENVIRONMENTAL SCIENCES OF UKRAINE**

THE STATE AGENCY OF FISHERIES OF UKRAINE

**THE BUDGETARY INSTITUTION «METHODODOLOGICAL AND
TECHNOLOGICAL CENTRE OF AQUACULTURE»**

Vdovenko Nataliia

**FISHERIES OF UKRAINE IN ECONOMICS
GLOBALIZATION CONDITIONS**

Monograph

Kyiv

2016

UDC 639.2 /.3: 339.9

LBC 65.5

V 25

*Recommended for publication by the Academic Council
of the National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine
(Protocol № 11 at 20.04.2016)*

Reviewers:

- Sabluk P.**, Doctor of Economics, professor, academician of the NAS of Ukraine, National Scientific Centre «Institute of agrarian economy»
Hrygoruk P., Doctor of Economics, professor, Head of Department of automated systems and simulation in economy, The Khmelnytsky National University
Kapshtyk O., Doctor of Economics, professor, pro-rector of The Belarusian Trade and Economics University of Consumer Cooperatives

Vdovenko N.

Fisheries of Ukraine in Economics globalization conditions: Monograph / N. Vdovenko. – Kyiv : ZP Comprint, 2016. – 476 p.

ISBN 978-966-929-361-9

The results of research of the economic problems in fisheries development were described in the monograph. The scientific work presents the global and national trends in the fish production in terms of global food deficiency that include data from FAO. The aquaculture is a modern integrated multifunctional agricultural sector that efficiently uses water, land, and fish, human and other resources. The major attention was focused on the functioning of the sector according to organizational, economical and financial aspects. The modern management techniques of fisheries in countries with different levels of economic development were described. Attention was paid to informational and analytical support systems of forecast and program documents of the development industry in the context of global transformations. The scientific recommendation and algorithms of creation of the scientific technological fisheries park were developed by using innovative technologies and best practices. The proposals of functioning of the public-private partnership in fisheries were systematized.

The monograph is recommended for researchers, teachers, masters and students, specialists in agricultural economics production, managers of fisheries enterprises.

ISBN 978-966-929-361-9

UDC 639.2 /.3: 339.9

Reprint is prohibited
© Vdovenko N., 2016
© NULES, 2016
© The State Agency for Fisheries
of Ukraine, 2016

З М І С Т

ПЕРЕДМОВА	17
РОЗДІЛ 1 СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ РИБОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА В ЕПОХУ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	21
1.1 Становлення і сучасний формат глобальних трансформацій.....	21
1.2 Роль «синьої економіки» в глобальному і національному розвитку.....	25
1.2.1 Функціонування глобального механізму відповідального рибальства та аквакультури.....	26
1.3 Світове виробництво риби, призначеної для споживання.....	28
1.4 Промислове рибальство в умовах глобального дефіциту продовольства.....	33
1.4.1 Аналіз обсягів вилову морського рибальства.....	35
1.4.2 Світові обсяги промислового рибальства у внутрішніх водоймах.....	46
1.5 Глобальні тенденції зростання аквакультури в загальній пропозиції рибної продукції.....	49
1.5.1 Виробництво продукції аквакультури за континентами.....	59
1.5.2 Світове виробництво водоростей.....	61
1.6 Використання риби та її переробка.....	65
Список літератури до розділу 1.....	73
РОЗДІЛ 2 РИБНЕ ГОСПОДАРСТВО УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОГО РОЗУМІННЯ ТА РОЗВИТКУ	78
2.1 Сучасний стан розвитку рибного господарства України.....	78
2.2 Організаційно-економічний механізм ведення єдиного державного обліку рибогосподарських водних об'єктів.....	92
2.3 Державні рибовідтворювальні комплекси та зариблення водойм загальнодержавного значення.....	95
2.4 Забезпечення збереження природних популяцій осетрових видів риб та їх раціональне використання.....	97

2.4.1 Збереження та торгівля осетровими видами риб.....	100
2.4.2 Регулювання міжнародної торгівлі осетровими видами риб та веслоносом і виробленої з них продукції.....	101
2.4.3 Торгівля продукцією осетрових видів риб на ринку України в умовах зростання та економічної нестабільності.....	104
2.5 Погляди на ліберальний розвиток рибного господарства з особливостями посилення державних заходів впливу.....	106
Список літератури до розділу 2.....	109
РОЗДІЛ 3 РОЗВИТОК РИБНОГО ГОСПОДАРСТВА І ФОРМУВАННЯ РИНКУ ЙОГО ПРОДУКЦІЇ.....	112
3.1 Торгівля рибою та рибною продукцією в умовах зростаючої глобалізації.....	112
3.2 Світовий експорт та імпорт риби та рибної продукції.....	118
3.2.1 Торговельний баланс на різних континентах світу.....	125
3.3 Організаційно-економічні засади та стан функціонування рибного господарства в національній економіці країн Африки.....	130
3.4 Досвід Туреччини як виробника у сфері морського рибальства та аквакультури в Середземному та Чорному морях.....	134
3.5 Перспективи та виклики у сфері рибальства та аквакультури Бразилії..	141
3.6 Прогнозування світового виробництва риби у контексті аналізу моделі ФАО щодо розвитку рибного господарства.....	144
Список літератури до розділу 3.....	153
РОЗДІЛ 4 ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІТЧИЗНЯНИХ СУБ'ЄКТІВ РИБНОГО ГОСПОДАРСТВА	158
4.1 Інформаційне забезпечення рибного господарства в контексті глобальних трансформацій.....	158

4.2	Формування науково-практичного розуміння обліку ремонтно-маточного поголів'я риб	161
4.2.1	Нормативні аспекти щодо формування та вирощування деяких видів племінних риб.....	161
4.2.2	Зимівля плідників та ремонтного молодняку.....	166
4.2.3	Інвентаризація та бонітування ремонтно-маточного поголів'я риб в умовах орієнтації на забезпечення достовірності даних..	167
4.2.4	Методичні аспекти переведення риби з ремонтного стада до маточного поголів'я.....	168
4.2.5	Комплексний підхід до забезпечення обліку вибракуваних племінних риб	172
4.2.5.1	Прикладні аспекти списання відпрацьованих плідників риб.....	172
4.2.5.2	Напрями оптимального використання поточних біологічних активів.....	173
4.3	Концептуальні засади та особливості обліку отримання потомства рослиноїдних риб.....	175
4.4	Практичні рекомендації щодо зариблення вирощувальних ставків....	182
4.4.1	Планові розрахунки кількості молоді риб для посадки у вирощувальні ставки.....	183
4.4.2	Дослідження процесів зариблення ставків за дволітнього циклу.	183
4.5	Системно-факторний підхід до розвантаження зимувальних ставків...	189
4.6	Сучасні тенденції зариблення нагульних ставків.....	194
4.6.1	Складові механізми для розрахунку кількості та щільності посадки риби в нагульні ставки.....	196
4.6.2	Взаємозв'язок пропозицій щодо розрахунку кількості однорічки коропа для посадки в нагульні ставки.....	198
4.7	Облік придбаного рибопосадкового матеріалу.....	203

4.8 Елементи інноваційної моделі удобрення ставків на етапі адаптації до сучасних вимог ресурсозбереження.....	207
4.9 Сутність та об'єктивна необхідність вапнування ставків у контексті орієнтації економіки до умов якості та безпеки продукції.....	215
4.10 Аналітичні процедури у системі контрольного лову в аквакультурі.....	223
4.11 Особливості облову нагульних ставів із дволітнім циклом.....	233
4.12 Оцінка наслідків пересаджування молоді риб на зимівлю для рибницького підприємства	237
4.12.1 Зимівля цьоголіток різних видів риб у ставках.....	239
Список літератури до розділу 4.....	245

РОЗДІЛ 5. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ РИБНИМ ГОСПОДАРСТВОМ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ.....

252

5.1 Визначення ключових індикаторів Глобального індексу ефективності аквакультури.....	252
5.1.1 Індикатори сталого розвитку морської аквакультури.....	255
5.1.2 Індекс сталої етичної торгівлі продукцією аквакультури.....	256
5.2 Глобальне керівництво з екомаркування та сертифікації у сфері світової торгівлі та маркетингу риби і рибної продукції.....	258
5.3 Застосування Кодексу ведення відповідального рибальства.....	268
5.4 Методи оцінки збитку від хвороб риб, витрат на протиепізоотичні заходи та визначення економічної ефективності їх проведення.....	270
5.5 Реалізація механізму надання водних об'єктів для користування в оренду в умовах трансформації інформаційного суспільства.....	274
5.5.1 Паспортизація вітчизняних водних об'єктів як ефективний інструмент державно-управлінської діяльності.....	277
5.5.2 Реалізація організаційного механізму поновлення договору оренди водного об'єкта.....	280

5.5.3 Інституційні механізми набуття права власності на гідроспороди.....	281
5.5.4 Методичні засади поновлення договору оренди водного об'єкта.....	282
5.6 Рекомендації з обліку риби на всіх стадіях розвитку для підприємств аквакультури.....	283
5.7 Номенклатура продукції рибальства й аквакультури.....	299
Список літератури до розділу 5.....	301

РОЗДІЛ 6. РЕКОМЕНДАЦІЇ ТА АЛГОРИТМ СТВОРЕННЯ НАУКОВО-ТЕХНОЛОГІЧНОГО РИБОГОСПОДАРСЬКОГО ПАРКУ...305

6.1 Теоретичні засади функціонування науково-технологічних парків...305	305
6.2 Зарубіжний досвід створення та функціонування технологічних парків.....	315
6.2.1 Досвід США в створенні науково-технологічних парків.....	315
6.2.2 Досвід створення та функціонування науково-технологічних парків у Великобританії.....	317
6.2.3 Створення та функціонування науково-технологічних парків у Європейському Союзі.....	320
6.2.4 Досвід створення та функціонування науково-технологічних парків у Китаї.....	325
6.2.5 Досвід функціонування аграрних науково-технологічних парків.....	328
6.3 Порівняльний аналіз законодавства України, що регламентує створення та діяльність науково-технологічних парків та інших інноваційних структур, із законодавством інших країн.....	330
6.3.1 Порівняння процедури реєстрації науково-технологічних парків в Україні, Росії та Білорусії.....	336

6.4. Першочергові заходи для створення науково-технологічного рибогосподарського парку в Україні.....	342
6.4.1 Законодавчі засади створення науково-технологічного рибогосподарського парку.....	342
6.4.2 Розробка порядку ведення єдиного реєстру науково-технологічних рибогосподарських парків в Україні.....	348
6.4.3 Порядок ведення єдиного реєстру науково-технологічних рибогосподарських парків.....	348
6.5 Наукові рекомендації та алгоритм створення науково-технологічного рибогосподарського парку з використанням інноваційних технологій та найкращого світового досвіду.....	350
Список літератури до розділу 6.....	365

РОЗДІЛ 7. ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО У РИБНОМУ ГОСПОДАРСТВІ: СВІТОВИЙ ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ РЕАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ.....	367
7.1 Функціонування механізму державно-приватного партнерства у рибному господарстві.....	367
7.2 Моделі державно-приватного партнерства.....	376
7.3 Нормативні документи щодо методик і процедур, пов'язаних з реалізацією механізму державно-приватного партнерства.....	382
7.4 Процедура реалізації механізму державно-приватного партнерства у рибному господарстві.....	385
Список літератури до розділу 7.....	408
ВИСНОВКИ.....	417
ДОДАТКИ.....	425

CONTENTS

INTRODUCTION.....	17
CHAPTER 1 GLOBAL TRENDS IN FISHERIES IN THE GLOBALIZATION PERIOD.....	21
1.1 Formation and modern format of global transformations.....	21
1.2 Role of the «Blue Economy» in global and national development.....	25
1.2.1 The functioning of global mechanism of responsible fisheries and aquaculture.....	26
1.3 World fisheries for human consumption.....	28
1.4 Industrial fisheries in the conditions of global food shortages.....	33
1.4.1 Analysis of catch volumes in marine fisheries.....	35
1.4.2 Global volumes of commercial fisheries in internal waters.....	46
1.5 Global trends of aquaculture growth in general supply of fish products.....	49
1.5.1 Production of aquaculture products by continents.....	59
1.5.2 World production of algae.....	61
1.6 Using and processing of fish.....	65
References to chapter 1.....	73
CHAPTER 2 THE FISHERIES OF UKRAINE IN THE CONTEXT OF MODERN UNDERSTANDING AND DEVELOPMENT.....	78
2.1 Current state of development of fisheries in Ukraine.....	78
2.2 Organizational and economic mechanism of conducting the unified state accounting of fishery water bodies.....	92
2.3 State fish-reproductive systems and restocking of fishery water bodies of national importance.....	95
2.4 Preservation and rational use of natural populations of sturgeon fish species.....	97
2.4.1 Protection and trade of sturgeon fish species.....	100

2.4.2 The regulations of world trade of sturgeon and paddlefish species and their products.....	101
2.4.3 The trade of sturgeon species in Ukraine in the conditions of unstable economy.....	104
2.5 Opinions as to liberal development of the fisheries with features of intensification state impact	106
References to chapter 2.....	109
CHAPTER 3 DEVELOPMENT OF THE FISHERIES AND FISH MARKET FORMATION.....	112
3.1 Trade of fish products in globalization conditions.....	112
3.2 World exports and imports of fish products.....	118
3.2.1 The trade balance in different continents of the world.....	125
3.3 Organizational and economic bases and functioning of fisheries in national economies of African countries.....	130
3.4 Turkey's experience in marine fisheries and aquaculture in the Mediterranean Sea and Black Sea.....	134
3.5 Prospects and challenges of fisheries and aquaculture in Brazil.....	141
3.6 Forecasting of world fish production in context of FAO model analysis of fisheries development	144
References to chapter 3.....	153
CHAPTER 4 ACCOUNTING AND ANALYTICAL SUPPORTS FOR DOMESTIC SUBJECTS OF THE FISHERIES.....	158
4.1 Information support of fisheries in the context of global transformations..	158
4.2 Formation of scientific and practical understanding of the replacement stock and broodstock calculation.....	161
4.2.1 Regulatory aspects of formation and cultivation of some species of breeding fish.....	161

4.2.2 Over-wintering of broodstocks and breeding youth.....	166
4.2.3 Inventory and valuation of replacement stocks and broodstocks to ensure the data reliability.....	167
4.2.4 Methodological aspects of transferring fish of replacement from replacement stocks to broodstocks.....	168
4.2.5 Holistic approach to ensuring the accounting of rejected breeding fish.....	172
4.2.5.1 Applied aspects of writing off exhausted broodstocks.....	172
4.2.5.2 Directions of the optimal usage of current biological assets.....	173
4.3 Conceptual basis and particularities of accounting for obtaining the offspring of herbivorous fish.....	175
4.4 Practical recommendations for fish stocking breeding ponds.....	182
4.4.1 The planned calculation of the number of whitebait for putting into ponds of breeding	183
4.4.2 Investigation process of breeding fish into ponds for the biennial period.....	183
4.5 System-factorial approach to discharge of the over-wintering ponds.....	189
4.6 Current trends for fish stocking of feeding ponds.....	194
4.6.1 The components of a mechanism for calculating the number and density of planting fish in the feeding ponds	196
4.6.2 The connection of calculations of the number of one year's carp for planting in the feeding ponds.....	198
4.7 Accounting of acquired fish-planting material.....	203
4.8 Elements of the innovative model for fertilizing the ponds in the process of adaptation to modern requirements of resource-saving.....	207
4.9 The essence and objective needs to lime ponds in context of an economics' orientation on quality and safe products.....	215

4.10 Analytical procedures in the system of test fishing in aquaculture.....	223
4.11 Special features of seining fish from the feeding ponds with biennial cycle.....	233
4.12 Assessment of the impact of replanting fish youth to over-wintering for fisheries enterprises.....	237
4.12.1 Over-wintering of this-year fish of different species in ponds.....	239
References to chapter 4.....	245
CHAPTER 5 METHODOICAL SUPPORT OF THE FISHERIES	
MANAGEMENT IN GLOBALIZATION CONDITIONS.....	
5.1 Specification of the key indicators of the Global Index of efficiency of aquaculture.....	252
5.1.1 Indicators of sustainable development of marine aquaculture.....	255
5.1.2 Index of sustainable ethical trade in aquaculture products.....	256
5.2 Global management in eco-labeling and certification in world trade and marketing of fish and fish products.....	258
5.3 Application of the Code of Conduct for Responsible Fisheries.....	268
5.4 Methods of damage assessment of fish diseases, the expenses on measures against epizootic disease and determination of their economic efficiency.....	270
5.5 Implementation of the rent of water bodies mechanism in the context of the transformation of information-oriented society.....	274
5.5.1 Certification of local water bodies as an effective instrument of state management activities.....	277
5.5.2 Implementation of the mechanism of renewal of the water bodies' rental contract.....	280
5.5.3 Institutional mechanisms for acquiring rights of ownership for hydrostructures.....	281
5.5.4 Methodical bases for renewal of rental contract of water body.....	282

5.6 Recommendations for fish accounting at all stages of development for enterprises of aquaculture.....	283
5.7 Nomenclature of products of fisheries and aquaculture.....	299
References on chapter 5.....	301
CHAPTER 6 RECOMMENDATIONS AND ALGORITHMS OF CREATION OF THE FISH SCIENCE AND TECHNOLOGY PARKS.....	
6.1 The theoretical foundation for the Science and Technology Parks.....	305
6.2 Foreign experience in creation and functioning of the Science and Technology Parks.....	315
6.2.1 The US experience in creation of the Science and Technology Parks.....	315
6.2.2 The UK experience in creation and operating the Science and Technology Parks.....	317
6.2.3 Creation and functioning of the Science and Technology Parks in the European Union.....	320
6.2.4 The Chinese experience in creation and functioning of the Science and Technology Parks.....	325
6.2.5 Experience of functioning of the agrarian Science and Technology Parks.....	328
6.3 Comparative analysis of the legislation of Ukraine with the legislation of other countries that are regulating creation and operation of the Science and Technology Parks and other innovative structures.....	330
6.3.1 Comparison of procedures of registration of the Science and Technology Parks in Ukraine, Russia and Belarus.....	336
6.4 Priority actions for development of the Fish Science and Technology Parks in the Ukraine.....	342

6.4.1 Legislative platform for the formation of the Fish Science and Technology Parks.....	342
6.4.2 Development of the rules of procedure for a single register of the Fish Science and Technology Parks in Ukraine.....	348
6.4.3 Rules of procedure for a single register of the Fish Science and Technology Parks.....	348
6.5 Scientific recommendation and algorithm of creation of the Fish Science and Technology Parks using innovative technologies and best international practices.....	350
References on chapter 6.....	365
CHAPTER 7 PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP IN FISHERIES: WORLD EXPERIENCE AND PROSPECTS OF IMPLEMENTATION IN UKRAINE.....	367
7.1 The functioning of public-private partnership mechanism in fisheries.....	367
7.2 Models of public-private partnerships.....	376
7.3 Regulatory documents concerning the methods and procedures related to implementation of public-private partnerships mechanism.....	382
7.4 Procedure of implementing public-private partnerships mechanism in the fisheries.....	385
References on chapter 7.....	408
CONCLUSIONS.....	421
APPENDIX.....	425

Наукове видання

Вдовенко Наталія Михайлівна

**РИБНЕ ГОСПОДАРСТВО УКРАЇНИ
В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ**

Монографія

Підписано до друку 30.11.2016 р. Зам. № 1248
Формат 60×84/16. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Друк різнографічний. Ум. др. арк. 32,8.

Тираж 300 прим.

Видавець і виготовлювач ТОВ «ЦП КОМПРИНТ»
03150, м. Київ, вул. Предславинська, 28
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб'єкта видавничої справи ДК № 4131 від 04.08.2011 р.

Вдовенко Наталія Михайлівна – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри глобальної економіки Національного університету біоресурсів і природокористування України.

Національний консультант з питань ринку риби, рибної продукції та статистики рибного господарства і аквакультури в Україні програми GCP/UK/R001/NOR Продовольчої і сільськогоспо-

дарської організації ООН (ФАО) (2016 р.).

Заслужений працівник сільського господарства України (2013 р.).

Почесний працівник рибного господарства України (2011 р.).

Є автором та співавтором понад 325 наукових та навчально-методичних праць, у т.ч. 6 навчальних посібників та 4 підручники з грифом Міністерства освіти і науки України, 19 авторських прав на твір, 12 монографій. Понад 20 наукових праць опубліковано в іноземних виданнях.

Розробила унікальне методичне забезпечення навчального процесу для впровадження сучасних методів викладання економічних дисциплін при підготовці фахівців за спеціальністю «Водні біоресурси та аквакультура».

Під час участі в складі робочих груп надано пропозиції до розроблення проектів Законів України: Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів (2011 р.), Про аквакультуру (2012 р.), національної версії КВЕД (ДК 009:2010), постанов Кабінету Міністрів України: Про затвердження державної цільової економічної програми розвитку рибного господарства України на 2012-2016 роки (2011 р.), Про затвердження Зон аквакультури (рибництва) та рибопродуктивності по регіонах України (2013 р.), Про затвердження Порядку ведення Державного реєстру рибогосподарських водних об'єктів (їх частин) (2015 р.), Про затвердження Детальних правил виробництва органічних морських водоростей (2015 р.), Про затвердження типових договорів користування на умовах оренди частиною рибогосподарського водного об'єкта, акваторією (водним простором) внутрішніх морських вод, територіального моря, виключної (морської) економічної зони України для цілей аквакультури (2015 р.), Про затвердження Порядку здійснення спеціального використання водних біоресурсів у внутрішніх рибогосподарських водних об'єктах (їх частинах), внутрішніх морських водах, територіальному морі, виключній (морській) економічній зоні та на континентальному шельфі України (2015 р.), Про затвердження Детальних правил виробництва органічної продукції (сировини) аквакультури (2015 р.), проектів наказів до Інструкції з обліку риби на підприємствах аквакультури (2016 р.), Інструкції з організації зимівлі рибопосадкового матеріалу в рибницьких ставках, (2016 р.), Інструкції «Норми природного зменшення маси і заснулості живої товарної риби під час транспортування у спеціалізованих автомобілях та при утриманні у живорибних садках, басейнах, пристосованих ставках» (2016 р.). За цей період розроблено та впроваджено в практику адміністративну форму звітності № 1А-риба «Виробництво продукції аквакультури за 20_ рік» (річна), Інструкцію та спеціальні форми первинної документації щодо її заповнення.

Нині до кола наукових інтересів входить дослідження питання формування та функціонування Спільної рибної політики Європейського Союзу та шляхів її реалізації в Україні.